Yeniden Canlandırma Alanlarında Yer Bağlılığı ve Katılım

Belgin UÇAR KOCAOĞLU[*]

Öz: *Yer bağlılığı, kişilerin yaşadıkları yere (fiziksel ve sosyal) olan duygusal bağlarıdır. Bu çalışmanın temel amacı,* öncelikle *yeniden canlandırma faaliyetlerinin gerçekleştirildiği Konya ili, Selçuklu ilçesine bağlı Sille Mahallesi'nde vatandaşların yer bağlılık düzeylerini belirlemek daha sonra ise yer bağlılığı düzeyi ile vatandaşların yeniden canlandırma faaliyetlerine katılımı ve sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Bu kapsamda Sille Mahallesi'nde 76 mahalle sakininin katıldığı bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda yer bağlılığı ile mahalle sakinlerinin yeniden canlandırma faaliyetlerine katılımı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Buna karşın yer bağlılığı ile sosyo-demografik değişkenlerden mahallede ikamet süresi arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.*

Anahtar Kelimeler: *Yer bağlılığı, yeniden canlandırma, katılım.*

Place Attachment and Participation in a Revitalizing Areas

Abstract: *Place attachment is emotional bonds that people form to a place (physical and social) where they live. The main purpose of this study is primarily to determine the levels of place attachment that the residents of Sille Neighborhood in Selçuklu District in Konya where revitalizing activities has been performed and then to determine the relationship between levels of place attachment, participation of residents to revitalizing activities and socio-demographic variables. In this context, a case study is conducted with 76 residents of Sille Neighborhood. While the study shows that there is no significant correlation between place attachment and the participation of residents to revitalizing efforts in Sille Neighborhood, it finds a significant correlation between place attachment and the length of residence of the residents that is one of the socio-demographic variables.*

Key words: *Place Attachment, revitalizing, participation.*

Giriş[1]

Son yıllarda yer bağlılığı[2] ile ilgili yapılan araştırma ve yayın sayında önemli artış gözlemlenmektedir. Bu alanda yapılan yayınları inceleyen Lewicka (2011: 207-208), yer bağlılığı ile ilgili yayın sayısındaki artışın yüzde 60'ının son 10 yılda olduğunu tespit etmiştir. Lewicka'nın araştırmasının üzerinden hemen hemen 8 yıl geçtiği dikkate alındığında ilgili alanda yapılan çalışmalarda artışın

[*] Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü.

[1] Çalışmada, mülakatların ve anketlerin yapılmasına katkı sağlayan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi öğrencileri, Aybike Palavar, Berat Demirel, Fatma Bolat, Cemile Arısoy ve Mehmet Sait Al'a teşekkürlerimi sunarım.

[2] Türkçe literatürde 'yer bağlılığı' kavramı yerine yer aidiyeti, mekân bağlılığı gibi kavramlar da kullanılmaktadır.

Makale Geliş Tarihi: 28.05.2019
Makale Kabul Tarihi:08.08.2019

devam ettiği ve gelecek yıllarda da devam edeceği söylenebilir. Bu artışın önemli nedenlerinden birisi de yer bağlılığının birçok farklı disiplinle ilişkisinin olmasıdır. Bu disiplinler arasında psikoloji, sosyoloji, sosyal ekoloji, kentsel planlama, turizm, mimarlık vb. yer almaktadır (Altman ve Low, 1992).

Kişilerin bağlı olduğu mekânlar ölçek (büyüklük düzeyi) bakımından farklılıklar göstermektedir. Kimileri oda, apartman gibi daha küçük ölçekte yerlere bağlı olabileceği gibi kimileri ise şehir, ülke gibi daha büyük ölçekte yerlere bağlı olabilirler (Altman ve Low, 1992: 5). Bu kapsamda yer bağlılığı ile ilgili çalışmalar apartman, mahalle, şehir gibi farklı ölçeklerin sadece birisinde yer bağlılığını ölçmeye ya da değerlendirmeye yönelik olabileceği gibi aynı zamanda farklı ölçekler arasında yer bağlılığı düzeylerini karşılaştırmaya yönelik de olabilmektedir.

Farklı ölçeklerde yere olan bağlılık düzeyini araştıran çalışmalar (Lewicka, 2010; Hidalgo ve Hernandez, 2001; Shami ve Ilatov, 2005) arasında en çok referans verilen çalışma Hidalgo ve Hernandez (2001) tarafından ev, mahalle ve kente olan bağlılığı sosyal ve fiziksel boyutta ölçen çalışmadır. Araştırmacılar, yapmış oldukları çalışma sonucunda a) ev, mahalle ve kentte mahalleye bağlılık düzeyleri arasında U şeklinde bir dağılımın yani mahalle ölçeğinde bağlılığın en zayıf düzeyde olduğunu, b) sosyal bağlılığın fiziksel bağlılığa oranla daha iyi olduğunu ve c) yer bağlılık düzeyinin cinsiyet ve yaşa göre değiştiğini tespit etmişlerdir. Yer bağlılık düzeyi cinsiyet (Hidalgo ve Hernandez, 2001), yaş (Hidalgo ve Hernandez, 2001), ikamet süresi (Brown ve diğerleri, 2003), mülk sahipliği (Brown vd., 2003), memnuniyet (Zenker ve Rütter, 2014; Wu vd., 2019) gibi değişkenlere göre farklılık göstermektedir.

Yere bağlılık düzeyini etkileyen değişkenler yanında üzerinde çalışılan diğer önemli bir alan ise yeniden canlandırma alanlarında yer bağlılığı ve yer bağlılığının yeniden canlandırma projelerine etkisine ilişkin gerçekleştirilen çalışmalardır (Brown, Perkins ve Brown, 2003). Ekonomik, sosyal ve birçok açıdan iyi durumda olmayan mahallerde yer bağlılık düzeyinin yüksekliği, ilgili mahallenin canlandırılması için gerçekleştirilen projelere vatandaşların projeleri destekleyerek katılmalarını sağlayabilmektedir. Manzo ve Perkins (2004: 347) yer bağlılığı belli bir düzeyin üstünde olan kişilerin ilgili mahalleyi koruma ve geliştirme yönünde istekli olacaklarını belirtmişlerdir.

Bu çalışmada da öncelikle yeniden canlandırma uygulamalarının gerçekleştirildiği Sille Mahallesinde yaşayan mahalle sakinlerinin yer bağlılık düzeyleri tespit edilmiş daha sonra ise yer bağlılığı düzeyi ile yeniden canlandırma alanlarında gerçekleştirilen faaliyetleri destekleme ve sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Son olarak ise mahalle sakinlerinin ilgili faaliyetleri destekleme ya da desteklememe nedenleri irdelenmiştir.

1. Yer Bağlılığı: Kavramsal Çerçeve

Farklı disiplinler tarafından araştırılan yer bağlılığı kavramı literatürde topluluk bağlılığı (community attachment), mekân kimliği (place identity), mekân bağımlılığı (place dependence), mekân duygusu (sense of place), topluluk duygusu (sense of community) gibi kavramlarla ifade edilebilmektedir. Bazı araştırmacılar (Hummon, 1992; Hay, 1998) bu kavramlar arasında küçük anlam farklılıkları olduğunu düşünürken bazı araştırmacılar ise bu kavramları yer bağlılığı ile aynı anlama gelecek şekilde kullanmaktadır (Lewicka, 2010: 36). Literatürde yer alan bu kavram kargaşası, Hernandez ve arkadaşlarına göre (2013) yer bağlılığına ilişkin yapılan araştırmaların gelişmesinde bir engel olarak görülmektedir. Hernandez ve arkadaşları (2013: 266-267) yer bağlılığı kavramı ile ilgili yapılan çalışmaları 3 başlık altında kategorize etmişlerdir:

1- Yer bağlılığı, bazı araştırmacılar tarafından mekân kimliği gibi kavramlarla ilişkili aynı düzeyde tek boyutlu bir kavram olarak ele alınmaktadır (Hernandez vd., 2007).

2- Yer Bağlılığı, iki, üç ya da beş farklı kavramı içerisinde barındıran çok boyutlu bir kavramdır. Örneğin William ve Vaske (2003) yer bağlılığının, a- yer bağımlılığı ve b- yer kimliği olmak üzere iki boyutunu dile getirirler.

3- Yer bağlılığı, genel bir kavramın alt boyutlarından birisini oluşturabilir. Örneğin Jorgensen ve Stedman (2006) yer duygusunun alt boyutlarını a- yer kimliği b- yer bağımlılığı ve c- yer bağlılığı olarak belirlemiştir.

Yer bağlılığına ilişkin bu kavram kargaşası, üzerinde anlaşmaya varılmış bir tanımın oluşmasına da engel olmuştur. Yer Bağlılığı ile ilgili yapılan tanımların bazıları aşağıdaki gibidir:

Bireylerin belli bir çevreye olan bilişsel ve duygusal bağıdır (Low, 1992: 165).

İnsanlar ve yaşadıkları yerler arasındaki duygusal bağdır (Hidalgo ve Hernandez, 2001: 274).

Kimliği destekleyen ve diğer psikolojik faydalar sağlayan sosyal ortamlara pozitif bağlardır (Brown ve diğerleri, 2003).

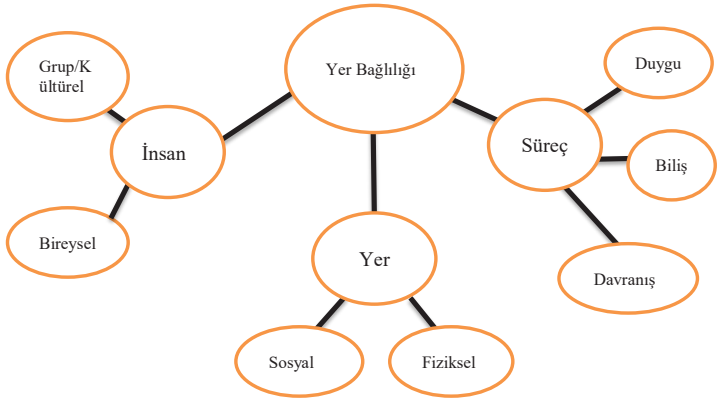
Belli bir coğrafi alana duygusal bir bağ ve bu bağa atfedilen anlamdır (Morgan, 2010: 12).

Birey/Grup ve yer arasında mekânsal düzey, yerin sosyal ve fiziksel özellikleri bakımından değişebilen ve duygusal, bilişsel, davranışsal ve psikolojik süreçlerle ortaya çıkan bir bağdır (Scannell ve Gifford, 2010: 5).

Scannell ve Gifford (2010) da Hernandez ve arkadaşları (2013) gibi yer bağlılığına ilişkin kapsayıcı bir tanımın olmamasının bu alana ilişkin kavramsal çerçevenin gelişmesini engellediğini dile getirmiş ve yer bağlılığına ilişkin yapılan çeşitli tanımları analiz ederek Şekil 1'de yer alan üç boyutlu bir çerçeve geliştirmişlerdir. Bu üç boyutlu çerçeveye son zamanlarda birçok araştırmacı tarafından referans verilmektedir (Mihaylow vd., 2004; Hidalgo, 2013; Buffel vd., 2014). Scannell ve Gifford'un analizi Şekil 1'de görüldüğü gibi insan, yer (mekân), süreç olmak üzere 3 boyutu kapsamaktadır.

İlk boyut olan 'insan' boyutunda yer bağlılığı 'bireysel ve grup' olmak üzere iki düzeyde gerçekleşmektedir. İkinci boyut olan 'yer' boyutunda yer bağlılığı, 'sosyal ve fiziksel'i içeren iki düzeyde gerçekleşmektedir. Son boyut olan 'süreç' boyutunda ise yer bağlılığı 'duygu, biliş ve davranış' olmak üzere üç düzeyde gerçekleşmektedir.

Şekil 1: Yer Bağlılığının Üç Boyutlu Modeli



Kaynak: (Scannell ve Gifford, 2010: 2)

Yer bağlılığına ilişkin kavramsal çerçeve oluşturulmaya çalışılırken son yıllarda yer bağlılığı ve topluluk (community) bağlılığı gibi kavramların farklılıklarına ilişkin vurgunun da arttığı görülmektedir. Bazı araştırmacılar (Lewicka, 2010) yer bağlılığı kavramı ile topluluk bağlılığı kavramlarını aynı anlama gelecek şekilde kullanmakta ve literatür açısından bir ayrım yapmamakta iken bazı araştırmacılar ise iki kavram arasındaki farklılıklara vurgu yapmaktadır (Mihaylov ve Perkins, 2004; Flaherty ve Brown, 2010; Trenteman, 2010). Sundblad (2011) topluluk bağlılığını 'topluluğa olan sosyal bağlar' olarak tanımlamıştır. Brehm ve arkadaşları (2004: 405) ise topluluk bağlılığını, bir yerde oturanların, belli bir topluluğa olan duygusal ve hissi bağlılıkları olarak tanımlamışlardır. Mihaylov ve Perkins (2004: 62, 71) ise topluluk bağlılığının diğer bağlılıklardan 'konum, düzey, odak ve davranışsal tepki' olmak üzere dört açıdan farklılık

gösterdiğini belirtmişlerdir. Yer bağlılığına ilişkin literatür bireylerin duygu ve tecrübelerine odaklanmakta ve daha büyük ölçekte bu ilişkilere yer vermemektedir. Trentelman'a (2009: 203) göre topluluk bağlılığı ve yer bağlılığı arasındaki temel fark, her iki bağlılığı çalışan bilim adamlarının bakış açılarındaki farklılıkta görülebilir. Yer bağlılığı çalışan bilim adamlarına göre topluluk sadece mekan çeşitlerinden birisi iken topluluk çalışan bilim adamlarına göre sadece mekan olmanın ötesinde toplum içerisinde yer alan sosyal dinamiklerden bir tanesini teşkil etmektedir. Mihaylov ve Perkins (2004: 62-63) göre topluluk bağlılığını önemli kılan şey, çevresel tehditlere karşı sosyal biliş, duygular ve davranışların, bireysel ve toplumsal yorum sürecinden geçtikten sonra toplumsal düzeyde faaliyetlere ve uyuma neden olmasıdır.[3]

2. Yeniden Canlandırma Alanlarında Yere Bağlılık ve Katılım

Brown, Perkins ve Brown (2003) yer bağlılığının, bazı mekanların canlandırılmasındaki gücüne vurgu yapmıştır. Bu kapsamda son yıllarda canlandırma projelerinin gerçekleştirildiği mahallerde yer bağlılığı ve yer bağlılığının yeniden canlandırma faaliyetlerine etkisine ilişkin yapılan çalışmalar artmıştır (Brown vd., 2003; Manzo ve Perkins, 2006; Strzelecka vd., 2010; Mihaylov ve Perkins, 2004: 71; Plunkett vd., 2018).

Yer bağlılığı literatürü genellikle bireysel duygulara ve tecrübelere yer vermekte buna karşın kişiler ve mekânlar arasındaki bağı planlamacıların sosyo-politik bağlamda ele aldığı gibi daha geniş olarak ele almamaktadırlar. Topluluk planlama literatürü ise katılım ve güçlendirmeye (empowerment) vurgu yapmakta ve mekâna olan duygusal bağları gözden kaçırmaktadır (Manzo ve Perkins, 2006). Buna karşın yer bağlılığına ilişkin topluluk perspektifi ve topluluk düzeyinde çevresel dağılmalara dikkat çekenler, mekânda algılanan tehditlere cevap olarak mekan bağlılığının yerel etkileşim ve networklerinin, topluluk mobilizasyonunu ve vatandaş katılımını[4] geliştirmede katalizör görevi görebileceğini ortaya çıkarmışlardır (Mihaylov ve Perkins, 2004: 71).

Mekânlara duyulan duygusal bağlar, insanlara, kendilerine anlamlı gelen yerleri arayıp bulmaya, orada yaşamaya, yaşanılan yerleri korumaya ve geliştirmeye motive etmektedir. Diğer bir ifade ile mekâna olan duygusal bağlar, ilgili mekânda yaşayan insanların, toplumlarını korumak, muhafaza etmek, geliştirmek ve yerel planlama süreçlerine katılmalarını sağlamak için nasıl motive

[3] Çalışmada, yer bağlılığı ve topluluk bağlılığı literatürü arasında bir ayrım yapılmamaktadır.

[4] Çalışmada katılım ile yeniden canlandırma alanlarında mahalle sakinlerinin yeniden canlandırma faaliyetlerini ve uygulamalarını desteklemesi ifade edilmektedir. Katılım kavramı ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. : Uçar Kocaoğlu ve Saylam, 2017; Uçar Kocaoğlu, 2018; Uçar Kocaoğlu ve Seçkiner Bingöl, 2015; Uçar Kocaoğlu ve Saylam, 2015.

olabileceğini anlamamızı sağlar. Yer bağlılığı belli bir düzeyin üstünde olan kişiler ise bulundukları yerde kalmayı tercih ederek bulundukları yeri koruma ve geliştirme yönünde istekli olabilirler (Manzo ve Perkins, 2006: 347).

Mihaylov ve Perkins'e göre (2004: 71) mahalle sakinlerinin yere olan bağlılıkları kabul edilebilir düzeyde ise bu durum öncelikle komşuluğa daha sonra vatandaş katılımına ve son olarak ise kolektif eyleme (uyum sağlama ve kabullenme) imkân verir. Bu eylemler, paylaşılan mekânı ve orada sürdürülen hayat kalitesini korumakta ve sürdürmekte saldırgan bir hal alabilir ya da topluluğun canlandırılmasında yapıcı ve işbirliğine dayalı olarak ortaya çıkabilir. Eğer mekânsal bağlılık yüksek fakat network ve etkileşimler düşük ise orada yaşayan insanlar geçici de olsa gitmek yerine kalmayı ve topluluğu sürdürmeyi tercih edebilir. Ancak uyum ve kabullenme, sosyal ve fiziki çevrenin yıkılmasına ve sonuçta siyasal ve ekonomik durumun, tüm topluluğun refahının zarar görmesi ile sonuçlanabilir. Bu durumda orada yaşayan insanlar yaşadıkları yerleri terk edebilir daha da ötesi mekânsal ve sosyal dayanışma bağları zedelenebilir ve en azından bu insanlar için o topluluğun sonu olabilir (Mihaylov ve Perkins, 2004: 71).

3. Araştırma İle İlgili Bilgiler

Yeniden canlandırma alanlarında yer bağlılığı ve bu faaliyetlere vatandaşların destekleyerek katılımına ilişkin Sille Mahallesi'nde bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya ilişkin bilgiler, amaç ve kapsam; yöntem ve veri toplama araçları; örneklem ve varsayımlar ve araştırmanın bulguları başlıkları altında aşağıda ele alınmıştır.

3.1. Amaç ve Kapsam

Bu çalışmanın temel amacı, öncelikle yeniden canlandırma faaliyetlerinin yapıldığı Konya'da yer alan Selçuklu ilçesine bağlı Sille Mahallesi'nde vatandaşların yer bağlılık düzeylerini belirlemek daha sonra ise yer bağlılığı ile vatandaşların yeniden canlandırma faaliyetlerine katılımı ve sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi tespit etmek oluşturmaktadır. Çalışmada son olarak ise mahalle sakinlerinin ilgili faaliyetleri destekleme ya da desteklememe nedenleri irdelenmiştir.

Bir çok ölçekte mekan bağlılığına ilişkin çalışmalar yapılmakla birlikte en çok üzerinde çalışılan mekanları orta ölçek diyebileceğimiz mahalleler oluşturmaktadır. Mahalleler bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Özellikle mahallede yaşayan kişiler arasındaki sosyo-demografik özellikler, sosyal bağlar, fiziki özellikler yere bağlılık düzeyini etkileyen önemli değişkenlerdir (Lewicka, 2010: 35). Çalışmada Sille Mahallesi'nde yer bağlılığı düzeyi Lewicka'nın (2010) yer bağlılığı ölçeği kullanılarak 76 kişi ile gerçekleştirilen anket çalışması ile tespit

edilmiştir. Yere bağlılık düzeyi tespit edildikten sonra ise aynı araştırmacılarla gerçekleştirilen mülakatlarla mahalle sakinlerinin canlandırma faaliyetlerini destekleyerek projelere katılıp katılmamaları ile yere bağlılık düzeyi arasındaki ilişki araştırılmıştır.

3.2. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Toplama Araçları

Araştırmada hem nitel hem nicel veri toplama araçlarından yararlanılmıştır. Sille Mahallesi'nde 25 ve 26 Kasım 2018 tarihlerinde 76 kişi ile yüz yüze anket yapılmış ve yine 76 kişiyle kısa sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir. Anket ve mülakatlar, ortalama her kişi ile 25'er dakika sürmüştür.

Nicel verilerin elde edilmesinde, yer bağlılığına ilişkin Lewicka'nın (2010) 'yer bağlılık ölçeği' kullanılmıştır. Lewicka'nın 'yer bağlılık ölçeği', 1- Kesinlikle Katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Katılıyorum, 4- Kesinlikle Katılıyorum olmak üzere 4'lü Likert ölçeği ile değerlendirilmiştir. Yer bağlılığı ölçeğinin Cronbach Alpha 0,874 çıkmıştır. Ölçeğin güvenirliğinin yüksek olduğu söylenebilir. Elde edilen veriler SPSS 21 (Sosyal Bilimler için İstatistik Program) ile analiz edilmiştir. Sosyo-demografik sorular ile yer bağlılık düzeyi arasında anlamlı ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla 'T Testi' ve 'Anova' ile ortalama kıyaslaması yapılmıştır.

Yarı yapılandırılmış mülakatlardan elde edilen verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemi ile verilerin incelenmesi, mülakattan önce ya da sonra araştırma soruları kapsamında çeşitli kategorilere ya da başlıklara ayrılarak ve doğrudan alıntılarla desteklenerek yapılabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 239). Bu kapsamda çalışmada hem nicel hem nitel veri analizi gerçekleştirilmiştir.

3.3. Örneklem ve Varsayımlar

Araştırmanın örneklemini Konya'da yer alan Selçuklu Belediyesi'ne bağlı Sille Mahallesi oluşturmaktadır. Sille Mahallesi'nin nüfusu 1.416'dır (www.selcuklu.bel.tr). 1.416 kişi arasından kartopu örnekleme yöntemi ve kontenjans (keyfi) örnekleme yöntemi kullanılarak 76 kişiye ulaşılmıştır. Kartopu örnekleme yöntemi ile araştırma problemi ile bilgi sahibi olabileceği düşünülen kişiler öncelikle tespit edilmekte daha sonra ise bu kişilerin önermeleriyle örneklem büyümektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 112). Araştırmada, öncelikle mahalle muhtarından yardım alınarak anket ve mülakat yapılacak kişiler tespit edilmiş daha sonra mülakat ve anket yapılan kişilerin de önerileriyle Sillede yaşayan mahalle sakinlerine ulaşılmıştır. Kartopu örnekleme yöntemi yanında Pazar Meydanı'nda, yeniden canlandırma faaliyetlerinin gerçekleştirildiği ana cadde üzerinde, Bakkal'ın, Pos-

tane'nin, Otobüs Durağı'nın, okulun yer aldığı alanlarda rastgele seçilen kişiler de örneklem içerisinde yer almaktadır.

Sille'nin Bizans döneminde Ikonia (Konya) çevresinde bir yerleşim birimi olduğu bilinmektedir. Hıristiyan halkın yaşadığı bir yerleşim yeri olan Sille'nin Kudüs'e giden yollardan biri üzerinde bulunması onu ayrıcalıklı kılıyordu. Bizans İmparatoru Konstantin'in annesi Helena, Kudüs'e giderken Sille'ye uğramış ve bir kilise yaptırmıştır (Aya Elenia). Konya ve çevresinin Türkler tarafından keşfedilmesiyle birlikte Sille'ye Müslüman Türkler yerleşmeye başlamıştır (Kuş, 2018: 17). Çevresinde Hititler, Frigler, Bizanslılar, Selçuklular, Karamanoğullarının hüküm sürdüğü Sille, Konya ve çevresinin 1468 yılında Osmanlı hâkimiyetine geçmesiyle birlikte, Konya kazasına bağlı bir karye olmuştur. Bu kapsamda Osmanlı döneminde hem ekonomik hem sosyal olarak gelişen Sille'nin hem Müslüman hem de Hıristiyan nüfusu da düzenli bir şekilde artış göstermiştir (Kuş, 2008: 20; Mimiroğlu, 2018: 6). Sille'de 20. yüzyıl başlarına ait Maliye ve Arazi Emlak Defterlerinde nüfusun % 56'sını Müslüman; %44'ünü ise Gayri Müslümanların oluşturduğu söylenmektedir (Mimiroğlu, 2018: 6). 1923 yılında Türkiye ile Yunanistan arasında gerçekleştirilen nüfus mübadelesi ile Sille'de yaşayan Hıristiyanlar Yunanistan'a gönderilmiş; Batı Trakya'dan ise Müslüman Türkler, Sille'ye yerleştirilmiştir (Kuş, 2018: 21). Bu mübadele sonucu Sille'ye gelenlerin uyum sağlayamaması, gidenlerin mesleklerini devam ettirememeleri gibi çeşitli uyum sorunları nedeniyle Sille, hem ekonomik hem sosyal anlamda eski özelliğini kaybetmiş ve nüfusu giderek azalmıştır (Kuş, 2018: 21). Nüfusu 1500'e kadar düşen Sille'de yaşamın, son yıllarda Selçuklu Belediyesi tarafından yapılan yeniden canlandırma faaliyetleri kapsamında bir nebze hareketlilik kazandığı söylenebilir.

Sille'de hem ekonomik hem de sosyal anlamda gelişimi sağlayabilmek amacıyla tarihi alanlar restore edilmiş ve Sille'yi yeniden canlandırma amacıyla çeşitli projeler gerçekleştirilmiştir (Mimiroğlu, 2018: 6). 2001 yılında Koruma Amaçlı İmar Planı yapılmış; 2003 yılında eski belediye binası restore edilmiş daha sonra birçok hamam, cami, kilise ve ev yenilenmiş ya da restore edilmiştir (Yıldırım, 2018). Bunun yanında bir çok kafe ve kişilerin oturup yemek yiyeceği mekânlar açılmış ve Sille'de yaşayanlara iş imkânı sunulmuştur. Birkaç ev, belediye tarafından ücretsiz olarak yenilenmiştir. Sille'de yapılan yenileme faaliyetleri ile birlikte Sille son yıllarda birçok turistin uğrak yeri haline gelmiş ve Sille'de yaşayan halkın ekonomik anlamda rahatlamasına imkân tanımıştır.

Çalışmada Sille'nin örneklem olarak seçilmesinin en önemli nedeni daha önce ticaretin merkezi olan ve uzun süre canlılığını koruyan Sille Mahallesi'nin daha sonra çeşitli sebeplerle canlılığını yitirip terkedilmiş bir mahalle görüntü-

sünü kazanmasından kaynaklanmaktadır. Bu alanlarda yapılan canlandırma faaliyetleri ve uygulamalarını o yörede yaşayan mahalle sakinleri ya destekleyerek katılım sağlamakta ya da çeşitli nedenlerle desteklememektedirler. Çalışmanın konusunu yeniden canlandırma alanlarında yer bağlılığı yüksek olan mahalle sakinlerinin yeniden canlandırma faaliyetlerini destekleyip projenin uygulanmasına önemli katkı sağladığı ana varsayımı oluşturduğu için Sille önemli bir örneklem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada çalışmanın temel 2 hipotezi ve çeşitli alt hipotezler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Hipotez 1: Yeniden canlandırma alanlarında mahalle sakinlerinin yer bağlılığı düzeyi ile yeniden canlandırma faaliyetlerini ve uygulamalarını desteklemeleri arasında olumlu bir ilişki vardır.

Hipotez 2: Yeniden canlandırma alanlarında mahalle sakinlerinin yer bağlılığı düzeyi ile sosyo-demografik değişkenler arasında olumlu bir ilişki vardır.

Hipotez 2.1: Yer bağlılığı düzeyi ile cinsiyet arasında olumlu bir ilişki vardır.

Hipotez 2.2: Yer bağlılığı ile yaş arasında olumlu bir ilişki vardır.

Hipotez 2.3: Yer bağlılığı ile ikamet süresi arasında olumlu bir ilişki vardır.

Hipotez 2.4: Yer bağlılığı ile eğitim durumu arasında olumlu ilişki vardır.

Hipotez 2.5: Yer bağlılığı ile gelir düzeyi arasında olumlu bir ilişki vardır.

Hipotez 2.6: Yer bağlılığı ile evin mülkiyet durumu arasında olumlu bir ilişki vardır.

Hipotez 2.7: Yer bağlılığı ile başka bir yere taşınıp geri dönme arasında olumlu bir ilişki vardır.

3.4. Araştırma Bulguları

Çalışmada araştırma bulguları, sosyo-demografik değişkenler ve yer bağlılığı ilişkisi; yeniden canlandırma faaliyetlerinin desteklenmesi ve yer bağlılığı ilişkisi olmak üzere iki başlık altında ele alınacaktır.

3.4.1. Sosyo-Demografik Değişkenler ve Yer Bağlılığı

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya, 32 kadın (% 42,1), 44 erkek (% 57,9) olmak üzere 76 kişi katılmıştır. Katılanların yaklaşık % 10'u 18-30 yaş aralığında; % 28'i 31-45 yaş aralığında; % 29'u 46-60 yaş aralığında; % 28'i 61-75 yaş aralığında; % 5'i ise 75 üzeri yaş aralığındadır. Araştırmaya katılanların eğitim durumuna bakıldığında, % 16'sının hiç eğitim almadığı; % 60'ının ilköğretim mezunu olduğu; %14'ünün lise öğrenimini tamamladığı; % 4'ünün ön lisans programından mezun olduğu; % 4'ünün lisans programından mezun olduğu; %

1'inin ise lisansüstü bir programdan mezun olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılanların Sille Mahallesi'nde ikamet süresine bakıldığında % 5'inin 2-5 yıl arası; % 4'ünün 5-10 yıl arası; % 9'unun 10-20 yıl arası; % 82'sinin ise 20 yıl ve üzeri yaşadığı görülmektedir. Araştırmaya katılanların % 25'i Sillede yaşadıkları süreç içerisinde başka yere taşınıp tekrar Silleye geri dönmüş; %75'inin ise herhangi bir taşınma durumu olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların % 85'i kendi evinde %15'i ise kirada yaşamaktadır. Gelir durumlarına bakıldığında % 26'sının 1.500 TL'den daha az geliri olduğu; % 64'ünün 1.500-3.000 TL arasında geliri olduğu % 3'ünün 3.001-4.000 TL geliri; %7'sinin ise 4.001 TL ve üzeri gelire sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılanlara İlişkin Sosyo-Demografik Değişkenler

		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	32	42,1
	Erkek	44	57,9
Yaş	18-30	8	10,5
	31-45	21	27,6
	46-60	22	28,9
	61-75	21	27,6
	75 yaş üzeri	4	5,3
Eğitim Durumu	Hiç Eğitim Almamış	12	15,8
	İlköğretim	46	60,5
	Lise	11	14,5
	Ön Lisans	3	3,9
	Lisans	3	3,9
	Lisansüstü	1	1,3
İkamet Süresi	2 yıldan daha az	0	-
	2-5 yıl arası	4	5,3
	6-10 yıl arası	3	3.9
	11-20 yıl arası	7	9,2
	20 yıl üzeri	62	81,6
Evin Mülkiyet Durumu	Ev Sahibi	64	84,2
	Kiracı	12	15,8
Taşınıp Taşınmama Durumu	Evet	19	25
	Hayır	57	75
Gelir Düzeyi	1.500 tl den daha az	20	26,3
	1.500-3000 tl arası	49	64,5
	3.001-4.000	2	2,6
	4.001 ve üzeri	5	6,6

Sosyo-demografik değişkenlerin, yer bağlılık düzeyi üzerinde önemli etkisi bulunmaktadır (Brown vd., 2003; Hidalgo ve Hernandez, 2001; Lewicka, 2010). Ev sahibi olanların, kiracı olanlara oranla (Brown vd., 2003; Lewicka, 2010; Anton ve Lawrence, 2014); yaş olarak büyük olanların yaş olarak küçük

olanlara göre (Hidalgo ve Hernandez, 2001; Lewicka, 2010); bir mahallede ikamet süresi fazla olanların az olanlara göre (Anton ve Lawrence, 2014, Lewicka, 2010); eğitim durumu yüksek olanların düşük olanlara göre (Anton ve Lawrence, 2014); kadınların erkeklere göre (Hidalgo ve Hernandez, 2001) yer bağlılık düzeylerinin fazla olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada, Tablo 1'de görüldüğü gibi cinsiyet, eğitim, yaş, ikamet süresi, gelir düzeyi, mahalle sakinlerinin taşınıp taşınmama durumu, oturulan evin mülkiyet durumu (kiracı-ev sahibi) gibi sosyo-demografik değişkenlere yer verilmiş ve bu değişkenlerle yer bağlılık düzeyi arasındaki ilişki Sille Mahallesi örneğinde tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda öncelikle yer bağlılık düzeyi belirlenmiş daha sonra yer bağlılık düzeyi ve sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişki araştırılmıştır.

Sille Mahallesi'nde kişilerin yer bağlılık düzeylerinin tespit edilmesinde kullanılan Lewicka'nın (2010) 12 yargıdan oluşan 'yer bağlılığı ölçeği' 1- Kesinlikle Katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Katılıyorum ve 4- Kesinlikle Katılıyorum şeklinde Likert tipi ölçekte hazırlanmış ve ilgili ölçek Sille Mahallesi'nde ikamet eden mahalle sakinlerine uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 2'de yer almaktadır. Yer bağlılık düzeyi ortalama 3,3399 çıkmıştır. Kişilerin yere olan bağlıklarının 3- Katılıyorum ve 4- Kesinlikle Katılıyorum yargıları aralığında olduğu dikkate alındığında araştırmaya katılanların yer bağlılıklarının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. '1-Bu mahalleyi çok iyi bilirim' yargısına ait ortalamanın (3,6842) diğer yargıların ortalamalarına oranla yüksek olduğu görülmektedir. Buna karşın '8- Bu mahallede olup bitenlerde hiç etkim olmaz' yargısına ait ortalamanın (2,3289) diğer yargıların ortalamalarına oranla düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 2: Yer Bağlılığı Ölçeği

	Ortalamalar
1- Bu mahalleyi çok iyi bilirim.	3,6842
2- Birisi mahallemi eleştirdiğinde onu savunurum.	3,4342
3- Mahallemde olmadığımda mahallemi özlerim.	3,5132
4- Bu mahalleden hoşlanmıyorum.	3,5263
5- Bu mahallede kendimi güvende hissederim.	3,4474
6- Bu mahalle ile gurur duyuyorum.	3,3289
7- Bu mahalle benim bir parçamdır.	3,4079
8- Bu mahallede olup bitenlerde etkim hiç olmaz.	2,3289
9- Bu mahallede olup bitenlere dahil olmak isterim.	3.2368
10- Bu mahalleden seve seve taşınırım.	3.3026
11- Bu mahalleden taşınmak istemem.	3.3026
12- Kendimi bu mahalleye kök salmış gibi hissediyorum.	3,5658
Genel Ortalama (4,8 ve 10. Yargıların ortalaması alınırken dönüşümü yapılmıştır).	3,3399

Araştırmada yer bağlılık düzeyi belirlendikten sonra sosyo-demografik değişkenler ile yer bağlılığı arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla 'T Testi' ve 'Anova' ile ortalama kıyaslaması yapılmıştır. Kıyaslama sonucunda 2-5 yıl arasında Sille'de yaşayanlar ile 20 ve üzeri yıl Sille'de yaşayanlar arasında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Sille'de 20 ve üzeri yıl yaşayanların yer bağlılık düzeyi ortalamaları, 2-5 yıl arası yaşayanlara oranla daha fazladır. Bu bulgu, yer bağlılığı ve ikamet süresi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit eden çalışmaları (Lewicka, 2010; Anton ve Lawrence, 2014) destekler niteliktedir. Çalışmada diğer sosyo-demografik değişkenler ile yer bağlılık düzeyi arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

*3.4.2 Yer Bağlılığı ve Yeniden Canland*ırma Faaliyetleri

Mülakat gerçekleştirilen 76 kişiye öncelikle Selçuklu Belediyesi öncülüğünde gerçekleştirilen Silleyi kalkındırma amaçlı gerçekleştirilen yeniden canlandırma faaliyetlerini destekleyip desteklemedikleri sorulmuştur. Mülakat sonucunda araştırmaya katılanların % 13,2'sinin mahallede gerçekleştirilen yeniden canlandırma çalışmalardan hiç desteklemedikleri; % 34,2'sinin çalışmaları desteklemediklerini; % 48,7'sinin çalışmaları desteklediği; % 3,9'unun ise çalışmaları çok desteklediklerini tespit edilmiştir.

Araştırmada 'yer bağlılık düzeyi ile mahalle sakinlerinin yeniden canlandırma çalışmalarını desteklemesi' arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla 'Tek Yönlü Anova' testi yapılmış ve aralarında anlamlı bir ilişkiye rastlanamamıştır. Gerçekleştirilen mülakatlarla yeniden canlandırma faaliyetlerini destekleyenlerin neden desteklediklerini, desteklemeyenlerin ise neden desteklemedikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Yeniden canlandırma faaliyetlerini destekleme nedenleri, ekonomik getiri ve fiziksel güzellik başlığı altında; desteklememe nedenleri ise komşuluk ilişkisi, gelenek ve göreneklere uygunsuz hareketlerde artış, pahalılık ve ulaşım, güvenlik başlıkları altında analiz edilmiştir.

Ekonomik Getiri ve Fiziksel Güzellik

Yeniden canlandırma faaliyetlerini destekleyenlerin % 90'ının ilgili faaliyetleri ekonomik anlamda getiri sağladığı için, %10'u ise mahalleyi fiziksel olarak güzelleştirdiği için desteklediklerini tespit edilmiştir**.** Katılımcılardan birisi Sille'de gerçekleştirilen yeniden canlandırma faaliyetlerini destekleme sebebini şu şekilde açıklamıştır:

Sille için her zaman en iyisini isterim. Burası benim yaşadığım yer. O yüzden her zaman burayı geliştirmeye yönelik faaliyetlere destek olurum ve ne yapılması gerekirse yaparım. Özellikle de çocuklarımızın geleceğini düşünmek zorundayız. Yeniden canlandırma faaliyetlerinin bazı olumsuz sonuçlarının olduğunu biliyorum ancak önemli olan çocuklarımıza ve bize iş kapısının açılmasıdır.

Artık kadınlar da evlerine para götürür oldu. Ben mesela şimdi bir kafeye börek yaparak evime maddi katkı sağlıyorum. Eskiden çalışmak zorunda olanlar Konya merkeze gitmek zorunda olurken şimdi kendi işini kurup kendi mahallesinde çalışabiliyor.

Komşuluk İlişkisi

Araştırmaya katılanların % 85'inin üzerinde durduğu konu komşuluk ilişkilerinin artık eskisi gibi olmadığı noktasındadır[3]. Mahalle sakinleri, eskiden sosyal ilişkilerin ve insanların birbirlerine olan bağlılıklarının daha iyi olduğunu, yeniden canlandırma faaliyetlerinin insanların arasını açtığını ve hatta bu yüzden en yakın komşusu ile hiç konuşmayanların olduğunu dile getirmişlerdir.

Mülakat gerçekleştirilen mahalle sakinlerinden birisi bu durumu şu şekilde dile getirmiştir:

Yavrum.. Eskiden çok bağlıydık birbirimize. Şimdi insanlar sadece çıkarını düşünür hale gelmiş. Kimse kimseye bir kuruş karşılıksız bir şey yapmak istemiyor. Tamam, memnunuz yapılan çalışmalardan ancak birbirimize düştük para yüzünden. Eskisi gibi birbirimize gidip gelmez olduk. Komşumuzu görünce sadece selam verir olduk. ...Eskiden şimdi kafelerin yapıldığı ana caddeye inerdik. Herkesi bilir selam verirdik. Hatta oraya kadınlar zorunlu olmadıkça fazla gitmezdi bile. Şimdi kadın, erkek herkes para kazanmak için oralarda olduğu gibi tanımadığımız bilmediğimiz birçok insan da var. Sille bitti artık. Eski, sakin günleri özlüyoruz.

Sille'de gerçekleştirilen yeniden yapılanma çalışmaları mahallede yer alan evlerin değerinin 3-4 kat artmasına neden olmuştur. Yine aynı şekilde birçok turistin mahalleye gelmesiyle birlikte mahalle sakinleri evlerini küçük kafelere ya da restoranlara dönüştürerek ekonomik olarak faydalanma yolunu seçmiştir. Kimileri ise var olan kafelerini mahalle dışından gelen işletmecilere kiralamışlar ya da satma yolunu tercih etmişlerdir. Bu durum ise komşular, akrabalar arasında para yüzünden bazı anlaşmazlıkların çıkmasına sebebiyet vermiştir. Parasal anlaşmazlığın yukarıda da aktarıldığı gibi insanların kişisel ilişkilerini veya komşuluk ilişkilerini olumsuz etkilediği söylenebilir.

Gelenek ve Göreneklere Uygunsuz Hareketlerde Artış

Araştırmaya katılan mahalle sakinlerinin % 75'i yenileme çalışmaları sonrası mahallenin gelenek ve göreneklerine ters hareketlerin arttığını, bu durumdan rahatsız olduklarını ancak yapacak bir şeylerinin de olmadığını dile getirmişlerdir. Mahalle sakinlerinden birisi bu durumu şu şekilde ifade etmiştir:

[3] Yeniden canlandırma çalışmalarını desteklediklerini belirten kişilerin de rahatsız oldukları konuların başında gelmektedir.

Edep, haya kalmadı hiç. Terbiyesizlik diz boyu. Mahallemize dışardan gelenler evlerimizin önünde pencerelerimizin önünde uygunsuz hareketler yapmaktadırlar. Çocuklarımız bu durumdan olumsuz etkilenmekte. Yapılan bu hareketler normal gibi düşünebilmektedirler. Mahremiyet kalmadı artık. Çocuklarımızı hiç dışarı gönderemeyecek miyiz? Kafelerde otursunlar da pencerelerimizin önüne oturup çocuklarımızın gözü önünde bizim gelenek ve göreneklerimize hiç uymayan şeyleri yapmalarını istemiyoruz. Halk olarak bu durumdan şikâyetçiyiz ancak turistlerin gelmesi de bizim gelirimizin artmasına neden oluyor. O yüzden de bir şey diyemiyoruz.

Araştırmaya katılanlar tarafından dile getirildiği gibi Sille'ye birçok şehirden hatta farklı ülkelerden turist gelmektedir. Onların rahat giyim tarzları ve davranışları halkı huzursuz etmekte ve çocuklarının gelecekleri noktasında endişe duymalarına neden olmaktadır.

Pahalılık ve Ulaşım

Araştırmacıların % 65'i yeniden canlandırma faaliyetleri sonucunda mahalledeki bakkalın, manavın sattığı ürünlerin fiyatında normalden fazla artışın olduğunu vurgulamışlardır. Normalde alınan ürünlerin fiyatının iki kat artmasının en önemli nedeni mahalleye gelen turistlerden kaynaklanmaktadır. Bakkallar haklı olarak turistlik bölgelerdeki gibi fiyat uygulamasına geçtiği için halk mağdur olabilmektedir. Bu pahalılığı diğer bir nedeni de mahallede fiyatların sabit olduğu büyük bir marketin olmamasıdır. Büyük marketin olmaması mahalle sakinlerini, alışveriş için Konya merkeze gitmeye itmektedir.

Mahalle sakinlerinden birisi bu durumu şu şekilde açıklamıştır:

Eskiden oturup bir kafede 1 liraya çay içerken şimdi 4 lira oldu. Aynı şekilde yenileme yapılmadan önce dışarda yediğimiz yemeğin fiyatı da 2-3 kat arttı. Dışarda yemek yiyemez duruma geldik. Mahallede büyük bir marketin olmaması ve ana cadde üzerinde birkaç bakkalın yer alması fiyatların normalden fazla olmasına neden oluyor. Turistler ile yerli halka her şey aynı fiyattan satılıyor.

Ulaşım konusunda, araştırmaya katılanların % 60'ı kentte eskiye oranla trafiğin artmasından ve bu artışın hayatlarını olumsuz etkilemesinden bahsetmişlerdir. Yeniden canlandırma faaliyetleri mahalleye birçok turisti çekmesine rağmen ulaşım sıkıntısına neden olmaktadır. Bu durum ise mahalle sakinlerinin yaşam kalitelerinin düşmesine neden olmaktadır. Mahalle sakinleri, paralı ya da parasız otoparklar oluşturularak ve ana caddeyi ulaşıma kapatarak bu sorunun çözülebileceğine inanmaktadırlar. Araştırmaya katılan bir kaç kişi ise yenileme çalışmalarının otobüs güzergâhlarının değişmesine neden olduğunu söylemektedir.

Güvenlik

Araştırmaya katılan 45 kişi, mahalleye birçok turistin gelmeye başlamasıyla birlikte güvenlik sorununun ortaya çıktığını dile getirmişlerdir. Gerçekleştirilen mülakatlarda güvenlik sorunundan iki boyutta bahsedilmiştir. Bunlardan birincisi, turistlerin şehre gelmesiyle tanımadıkları insanlarla muhatap oldukları için kendilerini güvende hissetmemeleri ile ilgili bir durum iken ikincisi mahallede yeteri kadar polisin olmaması ile ilgilidir. İlk duruma ilişkin araştırmaya katılanlardan birisi durumu şu şekilde ifade etmiştir:

Eskiden çocuklarımız kapının önünde kendileri oynar, kendileri okula gider gelirlerdi. Şimdi tanımadığımız o kadar çok insan var ki çocuklarımızı mahallede oynarken yalnız bırakamıyoruz. Eskiden herkes herkesi bilirdi. Şimdi tanımadığım birçok kişi var ve kendimizi güvende hissetmiyoruz. Küçük çocuklarımızı okula biz bırakıp alıyoruz. Eski günleri özlüyoruz.

Sonuç ve Değerlendirme

Mekânları, sadece fiziksel çevreden ibaret yerler olarak algılamak ve sadece fiziksel özelliklerinden ötürü mahalle sakinlerinin orada yaşadığını düşünmek çoğu zaman yanıltıcıdır. İnsanlar yaşamış oldukları yerlere fiziksel özelliklerinin yanında sosyal özelliklerinden ötürü de bağlanabilirler. Hatta çoğu zaman insanların bulundukları yerlere bağlılıklarının (mahalle olabilir, şehir olabilir, ülke olabilir) en önemli nedenlerinden biri de sosyal çevredir. Bu kapsamda 'yer bağlılığını' insanların yaşamakta oldukları sosyal ve fiziksel çevreye olan duygusal bağları olarak ifade edebiliriz. Mekâna olan bu duygusal bağların düzeyi bazı sosyo-demografik değişkenlere göre farklılık gösterebilmektedir. Yer bağlılığını etkileyen en önemli değişkenler arasında cinsiyet, yaş, eğitim durumu, ikamet süresi, gelir düzeyi, başka yere taşınıp taşınmama durumu yer almaktadır. Belli bir düzeyin üstünde yer'e olan duygusal bağlar, insanları bulundukları mekânları muhafaza etme, koruma ve geliştirme yönünde motive edebilmektedir. Bu çalışmanın temel amacı da öncelikle yeniden canlandırma faaliyetlerinin yapıldığı Sille Mahallesinde vatandaşların yer bağlılık düzeylerini belirlemek daha sonra, yer bağlılığı ile vatandaşların yeniden canlandırma faaliyetlerine katılımı ve sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi tespit etmek son olarak ise vatandaşların yeniden yapılandırma faaliyetlerini destekleyip desteklememe nedenleri irdelemektir.

Bu kapsamda çalışmanın iki temel hipotezi bulunmaktadır: Hipotez 1: Yeniden canlandırma alanlarında mahalle sakinlerinin yer bağlılığı düzeyi ile yeniden canlandırma faaliyetlerini ve uygulamalarını desteklemeleri arasında olumlu bir ilişki vardır; Hipotez 2: Yeniden canlandırma alanlarında mahalle sakinlerinin

yer bağlılık düzeyi ile sosyo-demografik değişkenler arasında olumlu bir ilişki vardır.

Mahalle sakinlerinin yer bağlılığı düzeyleri 4'lü Likert ölçeğinde hazırlanmış yargılarda ortalama 3.3399 olarak belirlenmiştir. Sille Mahallesinde yaşayanların yer bağlılık düzeylerinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Yer bağlılık düzeylerinin yüksek olması kişilerin bulundukları mahallenin hem ekonomik hem sosyal olarak gelişmesine yönelik yapılan faaliyetleri desteklemeleri ve bu şekilde uygulamaya destek vererek katılım sağlamaları ile sonuçlanabilirken diğer taraftan da kişilerin ilgili çalışmaların hayatlarını olumsuz etkilediği (güvenlik, ulaşım, pahalılık vb.) gerekçesiyle ilgili faaliyetleri desteklemeyerek uygulamaya katılım sağlamamaları ile sonuçlanabilmektedir. Çalışmada 'yer bağlılığı düzeyi ile yeniden canlandırma faaliyetlerini ve uygulamalarını desteklemeleri arasında olumlu bir ilişki vardır' hipotezi SPSS 21'de 'T Testi' ve 'Anova' yapılarak test edilmiştir. Analiz sonucunda yeniden canlandırma alanlarında mahalle sakinlerinin yer bağlılığı düzeyi ile yeniden canlandırma faaliyetlerini ve uygulamalarını desteklemeleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

İkinci hipotezimiz de SPSS 21'de 'T Testi' ve 'Anova' ile ortalama kıyaslaması yapılarak analiz edilmiştir. Yeniden canlandırma alanlarında mahalle sakinlerinin yer bağlılığı düzeyi ile sosyo-demografik değişkenlerden cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mülkiyet durumu, taşınıp taşınmama durumu, gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki tespit edilemezken; ikamet süresi arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Mahallede 2-5 yıl arasında ikamet edenler ile 20 ve daha fazla yıl Sille'de ikamet edenler arasında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. 20 ve 20 den daha fazla süre Sille'de ikamet edenlerin yer bağlılık düzeyleri 2-5 yıl arası ikamet edenlere oranla daha fazladır.

Çalışmada son olarak mahalle sakinlerinin yeniden canlandırma faaliyetlerini destekleyip desteklememe nedenleri irdelenmiştir. Mahalle sakinlerinden ilgili faaliyetleri desteklemelerinin temel nedeni ekonomik olarak birçok getirisinin olmasından kaynaklanmaktadır. Mahalle sakinleri, yeniden yapılanma çalışmalarının mahallelerine ekonomik olarak önemli katkı sağladığını, hem çocuklarına hem de kendilerine yeni iş imkanları sunduğunu belirtmişlerdir. Yeniden yapılanma çalışmalarından memnun olmayanların temel gerekçelerini ise komşuluk ilişkilerinin değişmesi, gelenek ve göreneklere uygun olmayan hareketlerde artış, mahallede pahalılık, ulaşım sıkıntısı ve güvenlik kaygısı oluşturmaktadır.

Bu çalışmada kişilerin yer bağlılığını, yeniden canlandırma faaliyetlerindeki önemi ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Kişilerin yaşamış oldukları yere bağlılık düzeyleri o yörede yapılacak birçok çalışmaya etki etmektedir. Bu kapsamda mahallelerde yapılacak yeniden canlandırma projelerinde o yörede yaşayan va-

tandaşların yere olan bağlılıklarının ilgili çalışmayı olumlu ya da olumsuz etkileyeceğinin dikkate alınmasının faydalı olacağı söylenebilir.

3.5.3. Yeniden Canlandırma Faaliyetlerine Vatandaşların Bakışı ve Sorun Alanları ek düzeyde olduğu söylenebilir. z yoluyla anali

Kaynakça

Altman, I. ve Low, S. M. (1992). *Place Attachment*, New York and London: Plenum Press.

Anton E., Charis ve Lawrence, Carmen (2014). "Home Is Where The Heart Is: The Effect Of Place Of Residence On Place Attachment And Community Participation", *Journal of Environmental Psychology*, 40, 451-461.

Brown, B., Perkins, D. D., & Brown, G. (2003). "Place Attachment In A Revitalizing Neighborhood: Individual And Block Levels Of Analysis". *Journal of Environmental Psychology, 23*(3), 259-271.

Buffel, T., De Donder, L., Phillipson, C., De Witte, N., Dury, S., ve Verté, D. (2014). "Place Attachment Among Older Adults Living In Four Communities In Flanders". *Housing Studies*, *29*(6), 800-822.

Flaherty, J., ve Brown, R. B. (2010). "Multilevel Systemic Model of Community Attachment: Assessing the Relative Importance of the Community and Individual Levels". *American Journal of Sociology,* 116, 503-542.

Hay, B. (1998). "Sense of Place in Developmental Context". *Journal of Enviromental Psychology*,18, 5-29.

Hernández, B., Hidalgo, M. C. & Ruiz, C. (2013). "Theoretical and Methodological Aspects of Research on Place Attachment". *Place Attachment: Advances in Theory, Methods and Applications*. (Ed. L. C. Manzo ve P.D.Wright.). NY: Routledge, 264-290.

Hernández, B., Hidalgo, M. C., Salazar-Laplace, M. E., ve Hess, S. (2007). "Place Attachment and Place Identity Innatives and Non-Natives". *Journal of Environmental Psychology*, 27, 310–319.

Hidalgo, M. C. (2013). "Operationalization of place attachment: A consensus proposal". *Estudios de Psicologia*, 34:3, 251-259.

Hidalgo, M. C., ve Hernandez, B. (2001). "Place Attachment: Conceptual and Empirical Questions". *Journal of Environmental Psychology, 21*(3), 273-281.

Hummon, D.M. (1992). "Community Attachment: Local Sentiment and Sense of Place". (Ed. S.M. Altman ve I. Low). *Place Attachment*. New York ve London: Plenum Press, 253-278.

Jorgensen, B. S., ve Stedman, R. C. (2006). "A Comparative Analysis Of Predictors Of Sense Of Place Dimensions: Attachment To, Dependence On, And Identification With Lakeshore Properties". *Journal of Environmental Management,* 79, 316–327.

Kuş, A. (2018). *Tarihin Tanığı Sille*, (Ed. C. Arabacı; B. Şahin ve İ.M. Mimiroğlu). Konya: Güler Ofset.

Lewicka, M. (2010). "What Makes Neighborhood Different From Home And City? Effects Of Place Scale On Place Attachment". *Journal of Environmental Psychology*, 30, 35-51.

Lewicka, M. (2011). "Place Attachment: How Far Have We Come In The Last 40 Years?" *Journal of Environmental Psychology* 31, 207-230.

Low, S. M. (1992). "Symbolic Ties That Bind: Place Attachment in the Plaza". (Ed. S.M. Altman ve I. Low). *Place Attachment*. New York ve London: Plenum Press.165-185.

Manzo, L. C. (2003). "Beyond House And Haven: Toward A Revisioning Of Emotional Relationships With Places". *Journal of Environmental Psychology, 23*(1), 47-61.

Manzo, L. C., & Perkins, D. D. (2006). "Finding common ground: The importance of place attachment to community participation and planning". *Journal of Planning Literature, 20*(4), 335-350.

Mihaylov, N., & Perkins, D. D. (2004). "Community Place Attachment and Its Role in Social Capital Development". *Place Attachment: Advances in Theory, Methods and Applications*. (Ed. L. C. Manzo ve P.D.Wright.). NY: Routledge, 61- 74.

Mimiroğlu, İ.M. (2018). *Sille Kültür Vadisi*. Konya : Servet Ofset.

Morgan, P. (2010). "Towards A Developmental Theory Of Place Attachment". *Journal of Environmental Pscyhology*, 30, 11-22.

Plunkett, D.; Phillips, R.; Uçar Kocaoğlu (2018). "Place Attachment and Community Development". *Journal of Community Practice*, 24(4), 471-482.

Scannell, L., & Gifford, R. (2010). "Defining Place Attachment: A Tripartite Organizing Framework". *Journal of Environmental Psychology, 30*, 1-10.

Shamai, S. ve Ilatov, z. (2005). "Measuring Sense of Place: Methodological Aspects". *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 96 (5), 467-476.

Strzelecka, M., Sorensen, J., & Wicks, B.E. (2010). "The Role of Place Attachment in Revitalization of Neighborhood Parks in East St. Louis". *Loiser et Societe/ Society and Leisure, 33*(2), 251-272.

Sundblad, D. R., ve Sapp, S.G. (2011). "The Persistence of Neighboring as a Determinant of Community Attachment: A Community Field Perspective", *Rural Sociology*, 76/4, 511-534.

Trentelman, C.K. (2009). "Place Attachment and Community Attachment: A Primer Grounded in the Lived Experience of a Community Sociologist". *Society and Natural Resources, 22*, 191-210.

Uçar K. (2018). "Vatandaş Katılımı Sürecinin Tasarımı", *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 42-61.

Uçar K. B. ve Saylam, A. (2015). "Kamu Değeri ve Yerel Yönetimler". *Değerler Bilançosu,* (Ed. H. H. Bircan ve B. Dilmaç).Konya: Çizgi,143-164.

Uçar K. B. ve Saylam, A. (2017). "Türkiye'de Vatandaş Katılımı: Milli Eğitim Bakanlığı Örneği". *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (2), 123-144.

Uçar K. B. ve Seçkiner B. E. (2015). "Belediye Hizmetlerinde Gönüllü Katılım: Konya Örneği". *Karamanoğlu Mehmet Bey* Üniversitesi *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi,* 17 (29),53-62.

Williams, D. R., ve Vaske, J. J. (2003). "The Measurement Of Place Attachment: Validity And Generalizability Of A Psychometric Approach". *Forest Science*, 49(6), 830–840.

Wu, Rong; Li, Zhigang; Liu, Ye; Huang, Xu; Liu, Yuqu (2019). "Neighborhood governance in post-reform Urban China: Place attachment impact on civic engagement in Guangzhou". *Land Use Policy*, 81, 472-482.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.* 10. Baskı, Ankara: Seçkin.

Yıldırım, A. (2018). *Mimar (Selçuklu Belediyesi)*. Kişisel İletişim: 14.11.2018.

Zenker, Sebastian ve Rütter, Natascha (2014). "Is Satisfaction The Key? The Role Of Citizen Satisfaction, Place Attachment And Place Brand Attitude On Positive Citizenship Behavior". *Cities*, 38. 11-17.